

Et skråblikk på faslegeordningen

Konferanse

30 august

Tromsø

Magne Lerø

Dagens Perspektiv ∝ Ukeavisen Ledelse ∝ Plot

Et utypisk barn av sin tid

- Framgangstro - i utopismens forgård
(«**Helse** er en tilstand av fullkommen fysisk, psykisk og sosial velvære - ikke bare fravær av sykdom eller svakhet») (Peter F Hjorth).
- Fra eventyrlig velstandsutvikling til økende knapphet på ressurser – økende krav til prioritering
- Borgernes rettigheter på stadig flere områder – statens oppgave å innfri rettigheter. (Retten til god helse)
- Skjerpede styringskrav

Den rasjonelle systemtroen

- Taylor: Scientific management (tidsstudier)
- Management by objectives (målstyring)
- Balanced Scorecard (Benchmarking)
- Quality management (TQM, ISO-sertifisering)
- Performance Management (Resultatstyring)
- Lean -forbedringsfilosofi
- Key Performance Indicators (Nøkkeltallsmåling)
- New public management

Det rasjonelle, gjennomregulerte samfunn

- Flere og mer detaljerte lover og forskrifter
- Om påleggene blir flere
- Kravene skjerpes
- Styringsdokumentene blir lengre- (visse unntak)
- Rapportene blir flere –og mer detaljerte
- Tilsynet kommer oftere
- Alt skal dokumenteres
- Påleggs-og håndbokssamfunnet
- Akkumulerte erfaringer –bakover+ mulige hendelse – framover – skriftliggjøring.

De proffe hjelperne i arbeid

Two ambulances each carrying two paramedics ... there was also a rapid-response ambulance on the scene, out of pic-

Water Support Unit, manned by two officers. Equipment includes waterproof immersion suits, thermal underwear, breathing systems, two rafts, paddles, 12 lifejackets and personal locator beacons

Fire engine. Two of these attended and a total of 13 firefighters were present

Two specialist Water Support Unit officers leave the lake after recovering the body. They are trained to 'Level 2', meaning they can enter water up to chest-high. They used a ladder to get in and a pole to check for underwater hazards

Inflatable medical tent containing emergency equipment

Firefighters carry Mr Burgess from the lake to a team of paramedics who try to resuscitate him in the tent

Lake: Half-moon shaped, 100 yards wide, 2-3½ft deep

Viljen var der, men evnen.....

- Simon Burgess
- **The picture that shames Britain: As a man's body floats in three feet of water, 25 emergency workers stand and watch because they aren't 'trained' to go in water (Daily Mail febr 2012)**
- PÅ PAPIRET FUNGERTE ALT
- VENTET PÅ EKSPERTENE
- REGELSTYRING
- FRYKT FOR Å GJØRE FEIL – UTENFOR RAMMEN

Avvikerne i regel-kulturen

- Utøya ”Skyting pågår” – tre team- de frivillige
- Ambulansene som måtte vente

Ambulanselege Stephen Sollid fikk beskjed av politiet om å evakuere kaia de sårede ungdommer kom inn på grunn av frykt for en bombe. Han ble.

”Alle skjønnte at de måtte gjøre jobben ferdig. Ungdommene kom jo inn og mange var skadet. Jeg kunne ikke forlate dem”

(Aftenposten 17. sept 2011).

Fastlegene som avvikere

- Presten
- Lærerenprofessorene
- Lensmannen....politireformen
- Legen

- At fagfolk har underlagt seg skjerpede profesjonskrav har ikke vært tilstrekkelig.

- Alle fagfolk er blitt underlagt sterkere administrativ styring de siste 20 årene.

- Fastlegene vant kampen mot styringskreftene i 2011

Fastlegeordningen

- En avansert samvirkemodell
 - - staten
 - - kommunen
 - - pasientene
 - - tilsynsmyndighetene
 - - fagekspertisen/akademia
 - - legene

Business + styring + behandling

Fastlegeaksjonen

- Den største (og eneste) seier faggrupper har vunnet mot styringsbyråkratiet de siste 20 årene
- Anne-Grete Strøm- Erichens forslag – som forventet ut fra den rådende styringsideologi
- 2400 leger nedkjempet den sentrale styringsiveren med kravet om at fastlegeordningen fortsatt skulle være basert på TILLIT og KOMPETANSE

Styringsiveren

- Strøm-Erichsen ville rangere fastleger ut fra målinger av
 - Ventetid
 - Pasienters tilfredshet
 - Utfall av behandling
 - Kvalitetsmålinger
- Det fagslegene har måttet godta, er at det nytteløse papirstyret for å få ned sykefraværet

Tillitsbasert ledelse

- Fra detaljert styring – til tillitsbasert ledelse
- Fastelegeordningen som modell
- Avvikskontroll i ettertid – framfor egenstyrt rapportering
«Intet nytt er godt nytt».

Er fastlegeordningen bærekraftig?

- En individbasert ordning- 4300 sjefer, liten styring fra sentralt hold
- Samhandlingsreformen – behovet for tverrfaglige legekontor –i privat eller offentlig regi?
- Det må være attraktivt å være fastlege der behovene for legehjelp er størst

Ordninger ufullkommenhet

- Risikoen for at 4300 leger gjør mye feil og sløser med samfunnets ressurser
- Nav sjekket 1000 sykemeldinger. Tre leger fratatt retten til å skrive ut sykemeldinger, en anmeldt for bedrageri (DN 13.07.2016)
- Ville andre ordninger gitt et annet resultat?

To verdener

DEN RASJONELLE

- Fornuft
- Tall
- Prognoser
- Objektiv/saklighet
- Etterprøvbarehet
- Autoriteter
- Ovenfrastyrt
- Kontroll

DEN EMOSJONELLE

- Følelser
- Meninger
- Magefølelse
- Subjektiv
- Situasjonsbestemt
- Selvbestemt
- Interesser og lojaliteter
- Tillit

Den gode fastlegen

- En helbreder og en bidragsyter til at mennesker forstår og aksepterer sine eksistensielle rammebetingelser
- En systemkritiker med et helhetsperspektiv
- Pasientenes allierte og korrektiv